

Брюксел, 11.3.2021 г.
COM(2021) 114 final

2021/0059 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се приеме от името на Европейския съюз по отношение на предвиденото решение на участниците в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решение за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз от Комисията в контекста на Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити („споразумението“) по отношение на предвидено решение за изменение на разпоредбите относно местните разходи, заложи в споразумението. В тях се определя максималният процент от стойността на подкрепения експортен договор, който може да се състои от продукти и услуги с местен произход, т.е. такива, които произхождат от държавата на местоназначение, а не от държавата износител или трета държава. Предвиденото решение ще повиши този максимален процент, като осигури по-голяма гъвкавост в съответствие с пазарните условия.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити

Споразумението, което няма задължителен характер („джентълменско споразумение“), е между ЕС, САЩ, Канада, Япония, Корея, Норвегия, Швейцария, Австралия, Нова Зеландия и Турция и неговата цел е да осигури рамка за реда за ползване на официално подкрепяните експортни кредити. На практика това означава, че с него се цели създаване на еднакви условия на конкуренция (при които конкуренцията се основава на цената и качеството на изнасяните стоки и услуги, а не на осигурените финансови условия) и премахване на субсидиите и изкривяванията на търговията във връзка с официално подкрепяните експортни кредити. Споразумението влезе в сила през април 1978 г. То е с неограничен срок на действие и въпреки че се ползва с административната подкрепа от секретариата на ОИСР, то не е акт на ОИСР¹.

Споразумението подлежи на редовно актуализиране, като се взема предвид развитието в областта на финансовите пазари и политиката, засягащо предоставянето на официално подкрепяните експортни кредити. В Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета² се предвижда, че насоките, установени в споразумението, се прилагат в Съюза и следователно са придобили правно обвързващ характер в ЕС³. Прегледите на условията на споразумението са включени в правото на ЕС чрез делегирани актове в съответствие с член 2 от посочения регламент.

2.2. Участниците в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити

Европейската комисия представлява Съюза на срещите на участниците в споразумението („участниците“), както и при писмените процедури за вземане на решения от участниците в споразумението. Решенията по всички изменения на споразумението се вземат с консенсус. Позицията на Съюза се приема от Съвета и се

¹ Както е определено в член 5 от Конвенцията на ОИСР.

² Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 45).

³ В миналото предишните редакции на споразумението на ОИСР са били транспонирани в правото на ЕС с решения на Съвета.

обсъжда от държавите членки в рамките на Работната група за експортно кредитиране към Съвета⁴.

Член 62 от споразумението предвижда: „Участниците преразглеждат редовно функционирането на споразумението. При преразглеждането участниците проучват, наред с другото, процедурите за уведомяване, въвеждането и функционирането на системата на диференцирани сконтови проценти, правилата и процедурите в областта на обвързаната помощ, въпросите по приравняването, предходните ангажименти и евентуалното разширение на кръга на участниците в споразумението“.

2.3. Предвиденият акт на участниците в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити

На 141-та среща на участниците в споразумението, която се проведе през юни 2019 г., участниците обсъдиха проект на предложение на ЕС за увеличаване на официалната подкрепа за местните разходи. Проектът на предложение беше добре приет с изразяване на положителни становища от други участници, но една делегация се въздържа от изразяване на позиция и поиска от ЕС да предостави допълнителна обща информация и разяснения.

На следващата среща на участниците в споразумението през ноември 2019 г. отново беше обсъдено увеличаването на официалната подкрепа за местните разходи. Обсъждането се отнасяше до потенциални изменения на проекта на предложение, наред с другото, до ограничаване на обхвата на местните разходи до конкретни сектори или държави. Участниците обаче не постигнаха обща позиция и обсъжданията бяха отложени за бъдещи срещи. На 144-ата среща на участниците в споразумението през юни 2020 г. делегацията, която не подкрепи проекта на предложение на ЕС, внесе контрапредложение относно подкрепата за местните разходи. Това предложение не получи подкрепа от други участници, но бяха предложени и обсъдени компромисни решения и изменения за разрешаване на нерешените въпроси.

ЕС преразгледа проекта си на предложение, като взе под внимание становищата, изразени на предишните срещи на участниците в споразумението, и представи проект на компромисно предложение на 145-та среща на участниците, която се проведе на 17 ноември 2020 г. Някои участници предложиха незначителни изменения на проекта на компромисно предложение. След обсъждане всички участници изразиха подкрепа за проекта на компромисно предложение заедно с предложените изменения. Участниците в споразумението трябва да приемат решение относно проекта на компромисно предложение на Съюза чрез писмена процедура.

3. Позиция, която трябва да се заеме от името на Съюза

Основните принципи, регулиращи официалната подкрепа за местните разходи, са изложени в член 10 от споразумението. В него се посочва, че официалната подкрепа за местните разходи не може да надвишава 30 % от стойността на експортния договор (национално съдържание и доставки от трета държава). Тези разпоредби бяха въведени през 2006 г., когато максималното равнище на официалната подкрепа беше увеличено от 15 % на 30 % от стойността на експортния договор. През последните десетилетия моделите на световната търговия и производство претърпяха значително развитие. Появата на световни вериги за създаване на стойност промени начина на снабдяване на износителите: дружествата, чието основно производство е било в една държава, сега

⁴ Решение на Съвета относно създаване на Група за координиране на политиките за кредитно застраховане, кредитни гаранции и финансови кредити (ОВ 66, 27.10.1960 г., стр. 1339).

оптимизират снабдяването си въз основа на икономическата ефективност и географската наличност, а един-единствен краен продукт често е резултат от производствени и монтажни линии в голям брой държави. Експортният сектор на ЕС отдавна призовава за по-голяма гъвкавост по отношение на местните разходи. Настоящото ограничение на подкрепата за местните разходи поставя износителите от ЕС в неблагоприятно конкурентно положение по отношение на износителите в държави, които не са обвързани от споразумението.

С предвиденото решение за увеличаване на официалната подкрепа за местните разходи максималното равнище на местните разходи ще бъде повишено до 40 % от стойността на експортния договор в държавите с високи доходи⁵ (държави от категория I в споразумението) и до 50 % в държавите със средни и ниски доходи (държави от категория II в споразумението). Разпоредбите относно местните разходи в отрасловата договореност относно експортните кредити за проекти, свързани с енергията от възобновяеми източници, с намаляване и приспособяване към изменението на климата и с водите, ще бъдат приведени в съответствие с разпоредбите относно местните разходи в основния текст на споразумението. Освен това към споразумението ще бъде добавена клауза за преразглеждане, предвиждаща преразглеждане три години след влизането в сила на новите разпоредби относно местните разходи.

Поради това се препоръчва позицията на Съюза да бъде да се одобри предвиденото решение на участниците в споразумението чрез писмена процедура за увеличаване на официалната подкрепа за местните разходи.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“⁶.

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Предвиденият акт може да окаже съществено въздействие върху съдържанието на законодателството на ЕС, а именно Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета. Причината за това е, че член 2 от посочения регламент гласи, че „Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 3 за

⁵ Определяни от Световната банка всяка година въз основа на БНД на глава от населението.

⁶ Решение на Съда на Европейския съюз от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

изменение на приложение II в резултат на измененията на насоките, договорени от участниците в споразумението“.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискваното от основната или преобладаващата цел или част.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържанието на предвидения акт са свързани с общата търговска политика. Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 207 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 207, параграф 4, първа алинея от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от него.

5. ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРЕДВИДЕНИЯ АКТ

Тъй като с предвиденото решение на участниците ще се внесат изменения в споразумението, е целесъобразно след приемането му този акт да се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз по отношение на предвиденото решение на участниците в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 4, първа алинея във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити („споразумението“) е с правно обвързващ характер в ЕС в съответствие с Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета⁷.
- (2) На 145-та си среща, проведена на 17 ноември 2020 г., участниците в споразумението („участниците“) се споразумяха да приемат чрез писмена процедура решение за изменение на споразумението с цел увеличаване на официалната подкрепа за експортни кредити под формата на местни разходи.
- (3) Целесъобразно е да се определи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза относно решението, което трябва да бъде прието от участниците в споразумението чрез писмена процедура, тъй като предвиденото решение може да окаже съществено въздействие върху съдържанието на законодателството на Съюза по силата на член 2 от Регламент (ЕС) № 1233/2011.
- (4) С предвиденото решение за увеличаване на официалната подкрепа за местните разходи следва да се адаптират разпоредбите относно подкрепата за местните разходи, заложи в споразумението, към преобладаващите модели на търговия и производство. Световните вериги за създаване на стойност доведоха до промени в решенията за снабдяване на износителите, като повечето износители вече се снабдяват от голям брой държави и във все по-голяма степен от мястото, където се намира купувачът. С цел да се предостави по-голяма гъвкавост на износителите от ЕС и да се даде възможност за прилагане на оптимални стратегии за снабдяване, горната граница на официалната подкрепа за местни разходи следва да бъде увеличена от 30 % на 40 % от стойността на експортния

⁷

Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 45) („Регламент (ЕС) № 1233/2011“).

договор в държавите с високи доходи и от 30 % на 50 % от стойността на експортния договор в държавите със средни и ниски доходи,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на писмена процедура на участниците в споразумението за официално подкрепяните експортни кредити по отношение на предвиденото решение за увеличаване на официалната подкрепа за местни разходи, е установена в приложението към настоящото решение.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*